

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Ψυχογιοπούλου Ευαγγελία

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	4030Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ευρωπαϊκό Δίκαιο και Διακυβέρνηση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	1,6
Πρόοδος			1.4
Τελικές εξετάσεις			2,3
Σύνολο μαθήματος			≈5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Γενικού υποβάθρου/Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά (και αγγλικά για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες Erasmus+)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/1267/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα «Ευρωπαϊκό Δίκαιο και Διακυβέρνηση» επιδιώκει μαθησιακά αποτελέσματα σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται ότι: 1) Σε επίπεδο γνώσεων: - Έχουν κατανοήσει τις στοχεύσεις και τις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαθέτουν γνώσεις για τις πηγές του ενωσιακού δικαίου, τη θεσμική συγκρότηση, το σύστημα λήψης αποφάσεων, τις νομικές πράξεις, τα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας και τα βασικά χαρακτηριστικά της λειτουργίας της Ένωσης και έχουν εξοικειωθεί με θεμελιώδεις πτυχές της Ένωσης ως Ένωσης Δικαίου, - Είναι σε θέση να αξιοποιούν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει για να διερευνούν και να εμβαθύνουν σε θέματα που σχετίζονται με το δίκαιο της Ένωσης και το ενωσιακό σύστημα διακυβέρνησης με επιστημονική και συγκροτημένη προσέγγιση, - Έχουν αποκτήσει το απαιτούμενο γνωσιολογικό υπόβαθρο για να παρακολουθούν και να κατανοούν τις εξελίξεις στην επιστημονική μελέτη του δικαίου και της διακυβέρνησης της Ένωσης, - Εφαρμόζουν αναλυτική και κριτική σκέψη κατά την έρευνα και τη μελέτη θεμάτων που σχετίζονται με το δίκαιο και τη διακυβέρνηση της Ένωσης. 2) Σε επίπεδο δεξιοτήτων: - Αξιοποιούν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει για να αναλύουν πληροφορίες και απόψεις σχετικά με ζητήματα της ενωσιακής έννομης τάξης και διακυβέρνησης, καθώς και για να διερευνούν διαχρονικές και επίκαιρες πτυχές τους, διευρύνοντας και επικαιροποιώντας τις γνώσεις τους, - Χρησιμοποιούν τις γνώσεις που διαθέτουν, σε συνδυασμό με τις διαθέσιμες πηγές ενημέρωσης, αναφοράς και τεκμηρίωσης, προκειμένου να επιχειρηματολογούν, να διατυπώνουν και να επικοινωνούν ιδέες και απόψεις σχετικά με ζητήματα της ενωσιακής έννομης τάξης και διακυβέρνησης. 3) Σε επίπεδο ικανοτήτων: - Μπορούν, με σχετική αυτονομία και επιστημονική εγκυρότητα, να εφαρμόζουν στην πράξη τις γνώσεις και τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει, αναγνωρίζοντας, στο πλαίσιο επαγγελματικών δραστηριοτήτων, τη συνθετικότητα της ενωσιακής διακυβέρνησης και προσεγγίζοντας το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης <i>in context</i>, δηλαδή στο ευρύτερο πολιτικό και κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο εντός του οποίου οι ενωσιακοί κανόνες παράγονται και εφαρμόζονται.																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;:</i> <table border="0"> <tr> <td>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</td><td>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</td></tr> <tr> <td>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</td><td>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</td></tr> <tr> <td>Λήψη αποφάσεων</td><td>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</td></tr> <tr> <td>Αυτόνομη εργασία</td><td>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</td></tr> <tr> <td>Ομαδική εργασία</td><td>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</td></tr> <tr> <td>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</td><td>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</td></tr> <tr> <td>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</td><td>.....</td></tr> <tr> <td>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</td><td>Άλλες...</td></tr> <tr> <td></td><td>.....</td></tr> </table>		Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα	Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον	Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου	Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον		Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...		
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων																		
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα																		
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον																		
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου																		
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής																		
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης																		
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον																			
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...																		
																			
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης																			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα στοχεύει στην κατανόηση και στην εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό το πρίσμα του συστήματος διακυβέρνησης και της πολιτικής της οργάνωσης. Ξεκινά με μια σύντομη επισκόπηση της πορείας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και συνεχίζει με την εξέταση της αποστολής, των στόχων και των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, καθώς και των αρχών που διέπουν την άσκησή τους. Στη συνέχεια, το μάθημα εστιάζει στη θεσμική αρχιτεκτονική της Ένωσης, στον ρόλο, στις αρμοδιότητες και στη λειτουργία των θεσμών της οργάνωσης. Παρουσιάζονται επίσης οι πηγές του ενωσιακού δικαίου, οι ενωσιακές νομικές πράξεις και οι διαδικασίες παραγωγής τους, η εν γένει ρυθμιστική λειτουργία της Ένωσης, καθώς και οι μηχανισμοί διαφοροποιημένης ολοκλήρωσης. Το μάθημα ολοκληρώνεται με την παρουσίαση θεμελιωδών

εκφάνσεων της Ένωσης ως Ένωσης Δικαίου, με έμφαση στους μηχανισμούς δικαστικής προστασίας στην ενωσιακή έννομη τάξη, στον ρόλο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον προσδιορισμό των ουσιαστών χαρακτηριστικών της και στη σχέση μεταξύ ενωσιακού και εθνικού δικαίου.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 ενότητες.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Απαρχές και εξέλιξη του ευρωπαϊκού ενοποιητικού εγχειρήματος μέσω των Συνθηκών	Σύγγραμμα 1 Σύγγραμμα 2	Θα αναρτηθεί υλικό στο eclass.
2. Αποστολή, στοχεύσεις και αρμοδιότητες της ΕΕ	Σύγγραμμα 1 Σύγγραμμα 2	Θα αναρτηθεί υλικό στο eclass.
3. Αρχές άσκησης των αρμοδιοτήτων της ΕΕ	Σύγγραμμα 1 Σύγγραμμα 2	Θα αναρτηθεί υλικό στο eclass.
4. Η θεσμική αρχιτεκτονική της Ένωσης (1/4)	Σύγγραμμα 1 Σύγγραμμα 2	Θα αναρτηθεί υλικό στο eclass.
5. Η θεσμική αρχιτεκτονική της Ένωσης (2/4)	Σύγγραμμα 1 Σύγγραμμα 2	Θα αναρτηθεί υλικό στο eclass.
6. Η θεσμική αρχιτεκτονική της Ένωσης (3/4)	Σύγγραμμα 1 Σύγγραμμα 2	Θα αναρτηθεί υλικό στο eclass.
7. Η θεσμική αρχιτεκτονική της Ένωσης (4/4)	Σύγγραμμα 1 Σύγγραμμα 2	Θα αναρτηθεί υλικό στο eclass.
8. Πηγές του δικαίου της ΕΕ, νομικές πράξεις και νομοθετικές διαδικασίες (1/2)	Σύγγραμμα 1 Σύγγραμμα 2	Θα αναρτηθεί υλικό στο eclass.

9. Πηγές του δικαίου της ΕΕ, νομικές πράξεις και νομοθετικές διαδικασίες (2/2)	Σύγγραμμα 2	Θα αναρτηθεί υλικό στο eclass.
10. Η ΕΕ ως Ένωση Δικαίου: Το ΔΕΕ και θεμελιώδεις αρχές της ενωσιακής έννομης τάξης (1/2)	Σύγγραμμα 1 Σύγγραμμα 2	Θα αναρτηθεί υλικό στο eclass.
11. Η ΕΕ ως Ένωση Δικαίου: Το ΔΕΕ και θεμελιώδεις αρχές της ενωσιακής έννομης τάξης (2/2)	Σύγγραμμα 1 Σύγγραμμα 2	Θα αναρτηθεί υλικό στο eclass.
12. Η ΕΕ ως Ένωση Δικαίου: Μηχανισμοί δικαστικής προστασίας	Σύγγραμμα 1 Σύγγραμμα 2	Θα αναρτηθεί υλικό στο eclass.
13. Ευρωπαϊκό δίκαιο και διακυβέρνηση: Διαφοροποιημένη ολοκλήρωση, σκέψεις και προβληματισμοί για το μέλλον	Σύγγραμμα 1 Σύγγραμμα 2	Θα αναρτηθεί υλικό στο eclass.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Αξιοποίηση παρουσιάσεων PowerPoint για κάθε θεματική ενότητα του μαθήματος και ανάρτηση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού στην πλατφόρμα eclass Αξιοποίηση της πλατφόρμας eclass για την ανάρτηση ανακοινώσεων και ενημερώσεων σχετικά με το μάθημα, καθώς και για την επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	13 εβδομάδες x 3 ώρες = 39 ώρες
	Πρόοδος	8 εβδομάδες x 3 ώρες x 1.5 = 36 ώρες
	Τελικές εξετάσεις	13 εβδομάδες x 3 ώρες x 1.5 = 58.5 ώρες

φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Σύνολο Μαθήματος	129 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης		

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	α) Διεξαγωγή ενδιάμεσης εξέτασης («προόδου») (30%) (δοκιμασία πολλαπλής επιλογής) και β) Διεξαγωγή γραπτών τελικών εξετάσεων (70%). Ο βαθμός της προόδου πολλαπλασιάζεται επί 0.30 (π.χ. 10 x 0.30=3). Ο βαθμός των γραπτών τελικών εξετάσεων πολλαπλασιάζεται επί 0.70 (π.χ. 10 x 0.70=7). Η τελική βαθμολογία προκύπτει από το άθροισμα των επιμέρους βαθμολογιών (π.χ. 3+7=10). Γλώσσα αξιολόγησης είναι τα ελληνικά (και τα αγγλικά για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες Erasmus+). Η συμμετοχή των φοιτητών/φοιτητριών στις δράσεις του μαθήματος είναι υποχρεωτική και λαμβάνεται υπόψη.
---	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασικά εγχειρίδια

Σύγγραμμα 1: Α. Πλιάκος, Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θεσμικό Δίκαιο Τόμος 1 (2025, Νομική Βιβλιοθήκη, 3η έκδοση)

Σύγγραμμα 2: Α.Γ. Πασσάς, Δ.Γ. Δημητρακόπουλος (επιμ.), Εισαγωγή στο Πολιτικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2025, Πεδίο)

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

D. Ashiagbor, N. Countouris and I. Lianos (eds), The European Union after Lisbon (2012, Cambridge University Press)
Berry, B. Bogusz, M. Homewood and S. Strecker, Complete EU Law. Texts, Cases, and Materials (2022, OUP), fifth edn

C. Barnard, The Substantive Law of the EU: The Four Freedoms (2022, OUP), 7th edn

C. Barnard and S. Peers, European Union Law (2023, OUP), 4th edn.

Chalmers and A. Arnall (eds), The Oxford Handbook of European Union Law (2015, OUP)

O. Costa and N. Brack, How the EU Really Works (2019, Routledge), 2nd edn

P. Craig and G. de Búrca, EU Law. Text, Cases and Materials (2024, OUP), 8th edn

P. Craig and G. de Búrca, The Evolution of EU Law (2021, OUP), 3rd edn

M. Cremona (ed.), Compliance and the Enforcement of EU Law (2012, OUP)

M. Cremona and C. Kilpatrick (eds), EU Legal Acts: Challenges and Transformations (2018, OUP)

A. Dashwood, M. Dougan, B.J. Rodger, E. Spaventa and D. Wyatt, Wyatt and Dashwood's European Union Law (2011, Hart Publishing), 6th edn

M. Dawson and F. de Witte, EU Law and Governance (2022, Cambridge University Press)

D. Hodson, U. Puetter, S. Saurugger and J. Peterson, The Institutions of the European Union (2021, OUP), 5 edn

A. Glencross, Η Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης (2015, Εκδόσεις Ι. Σιδέρης), 2η έκδοση

S. Hix, Το Πολιτικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2009, Μεταίχμιο)

Π.Κ. Ιωακειμίδης, Η Συνθήκη της Λισαβώνας. Παρουσίαση, Ανάλυση, Αξιολόγηση (2010, Εκδόσεις Θεμέλιο)

E. Jones, A. Menon and S. Weatherill (eds), The Oxford Handbook of the European Union (2012, OUP)

Γ.Ε.Φ. Καλαβρός και Θ.Γ. Γεωργόπουλος, Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θεσμικό Δίκαιο (2020, Νομική Βιβλιοθήκη), 4η έκδοση

N. Μαραβέγιας, Ευρωπαϊκή Ένωση. Δημιουργία, Εξέλιξη, Προοπτικές (2016, Εκδόσεις Κριτική)

S. Morano-Foadi, Moritz Jesse, Law of the European Union (2025, Pearson), 14th edn

A. Μεταξάς, Η Ποιοτική Ιδιαιτερότητα της Ενωσιακής Έννομης Τάξης. Αλληλεξάνθηση, Κρίση, Εξαίρεση (2020, Εκδόσεις Σάκκουλα)

A. Μεταξάς, Ανεξάρτητες Αρχές και Ευρωπαϊκό Δικαιοκρατικό Κεκτημένο (2024, Σιδέρης Ι.)

N. Μούσης, Ευρωπαϊκή Ένωση. Δίκαιο, Οικονομία, Πολιτική (2018, Παπαζήσης)

N. Nugent, Πολιτική και Διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ιστορία, Θεσμοί, Πολιτικές (επιμ. Μ. Μενδρινού) (2012, Σαββάλας)

R. Schütze and T. Tridimas (eds), Oxford Principles of European Union Law: The European Union Legal Order, Volume I (2018, OUP)

Ε. Σαχπεκίδου, Ευρωπαϊκό Δίκαιο (2021, Εκδόσεις Σάκκουλα), 3η έκδοση

Α. Σαμαράς, Η Αρχή της Υπεροχής του Δικαίου της ΕΕ. Θεμέλιος Λίθος για την Ακεραιότητα της Αυτόνομης Ενωσιακής Έννομης Τάξης (2023, Νομική Βιβλιοθήκη)

Κ. Στεφάνου, Το Νομικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2015, Νομική Βιβλιοθήκη)

Κ. Στεφάνου (επιμ.), Το Σύστημα Διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2020, Νομική Βιβλιοθήκη)

Β. Τζέμος, Οι Πολιτικοί Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνθήκη της Λισαβόνας (2009, Νομική Βιβλιοθήκη)

H. Wallace, M.A. Pollack, Ch. Roederer-Rynning and A.R. Young, Policy-Making in the European Union (2020, OUP), 8th edn

Α. Τσαδήρας, Εισαγωγή στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2026, Εκδόσεις Σάκκουλα), 2η έκδοση

Β. Χριστιανός, Ρ.-Ε. Παπαδοπούλου, Μ. Περάκης, Εισαγωγή στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2021, Νομική Βιβλιοθήκη), 2η έκδοση

Β. Χριστιανός, Μ. Περάκης, Μ. Ροδόπουλος (επιμ.), Συνθήκη ΕΕ & ΣΛΕΕ. Ερμηνεία κατ' άρθρο (2025, Νομική Βιβλιοθήκη)

B. de Witte, A. Ott and E. Vos (eds), Between Flexibility and Disintegration. The Trajectory of Differentiation in EU Law (2017, Edward Elgar)

K. S. Ziegler, P. J. Neuvonen and V. Moreno-Lax (eds), Research Handbook on General Principles in EU Law (2022, Edward Elgar Publishing)

Ιστοσελίδες

- Ιστότοπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, https://european-union.europa.eu/index_el
- Ιστότοπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, https://commission.europa.eu/index_el
- Ιστότοπος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, <https://www.consilium.europa.eu/el/>
- Ιστότοπος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, <https://www.europarl.europa.eu/portal/el>
- Πρόσβαση στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=el>
- Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2bf140bf-a3f8-4ab2-b506-fd71826e6da6.0010.02/DOC_1&format=PDF
- Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=FI>
- Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex%3A12016P%2FTXT>

Κατευθύνσεις για τις πηγές και συμπληρωματική βιβλιογραφία παρέχονται στο πλαίσιο κάθε ενότητας του μαθήματος.